

Protokoll – konsultasjon mellom Rovviltnemnda, Finnmark bonde -og småbrukarlag og Troms bonde -og småbrukarlag 08.11.23. Forvaltningsplan for rovvilt region 8.

Den 8. november 2023 ble det avholdt konsultasjon mellom Rovviltnemnda, Finnmark bonde -og småbrukarlaget og Troms bonde -og småbrukarlag.

Til stede

Rovviltnemnda: Nils Einar Samuelsen, leder

Sekretariatet: Andreas Vikan Røsæg, og Gøril Einarsen, Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Sametinget: Jørn Gunnar Olsen (observatør)

Finnmark bonde og småbrukarlag: Jon Nikolaisen, fylkesleder

Troms bonde og småbrukarlag: Frank Valø, fylkesleder

Generelt

Sekretariatet innledet om at møtet er en del av konsultasjonsavtalen mellom offentlige myndigheter og Sametinget og at det blir ført protokoll fra møtet som skal signeres. Alle som er konsultert vil også kunne komme med innspill i høringsperioden.

Sekretariatet informerte om at det er en forutsetning for at det skal bli aktuelt å konsultere at tiltaket «vil kunne påvirke samiske interesser direkte». Det innebærer at plikten til å konsultere gjelder derfor selve tiltaket. Alle møtedeltakere er direkte berørt av tiltak. Det er derimot ikke plikt til å konsultere om forståelsen av gjeldende rett eller beskrivelser av fakta. Felles forståelse av sakens faktum er likevel sentralt for å kunne finne løsninger det kan være enighet om.

Sekretariatet har vurdert at det er forslag til virkemiddelene i forvaltningsplan som i hovedsak påvirker samiske interesser direkte og gikk derfor kort gjennom forvaltningsmål, delmål, og strategier, og gikk mer nøye gjennom kapitlene om virkemidler: Medvirkning i regional forvaltning – samarbeid, dialog og kunnskapsutvikling, erfaringsbasert kunnskap – samle inn, systematisere og bruke, arealdifferensiert forvaltning – forvaltningssoner for rovvilt og beitedyr, forebyggende og konfliktdepende tiltak i rovviltforvaltningen (FKT) og kriterier for tildeling av FKT-midler.

Diskusjon

Lagene er utfordret til å si noe om det er noe som bør gå ut eller noe som burde være med i forvaltningsplan, hva de er uenig i evt. hva må til for å bli enige. Vi har notert kommentarer tilknyttet underoverskrifter i planen for at det skal være lettere å vite hva kommentarene knytter seg til.

Strategier

Tillit og samarbeid mellom næring og forvaltning

Troms bonde – og småbrukarlag sier det må finnes en ordning som inkluderer det kystsamiske miljø og at det derfor bør være tilsvarende ordning som Næring og rovvilt i Troms også. Nemnda er åpen for å se om det er mulig at næring og rovvilt også kan å gjelde Troms. Det er planlagt et møte i slutten av året for å drøfte dette.

Erfaringsbasert kunnskap i rovviltforvaltninga:

Troms bonde og småbrukarlag meldte inn at forslaget til forvaltningsplan bærer preg av at reindrift har hovedfokus og at den tradisjonelle kunnskap fra sauebønder er uteglemt. Troms bonde – og småbrukarlag mener det er behov for mer likevekt mellom sauenæring og reindrift i forvaltningsplanen. Nemnda tar dette med videre – blir mer diskutert nedenfor.

Pålitelig bestandsberegning:

Troms bonde og småbrukarlag ønsker ikke at Rovviltnemnda skal bruke FKT midler for å lønne privatpersoner til bestandsregistrering. De argumenterte med at det er staten som skal ha ansvar for å registrere rovvilt. Finnmark bonde og småbrukarlag hadde en litt annen tilnærming til tema. De var tydelig på at bestandsregistrering skal være et nasjonalt anliggende, men at det er greit å supplere med viltkamera/privat registreringer som et midlertidig tiltak fordi at det ikke er tilstrekkelig med den registreringen som foregår nasjonalt.

Nemnda er tydelig på at dette er et nasjonalt ansvar, men presiserte at det er viktig å støtte tiltak for å gjøre registreringene enda sikrere og bedre.

Forutsigbarhet og lokal medvirkning

Troms bonde – og småbrukarlag kommenterte at den to -delte forvaltning ikke fungerer når regionen blir sett på som en helhet. Troms har for eksempel oppnådd bestandsmål på gaupe, men får ikke fellingstillatelse. De mener dette ikke er forsvarlig.

Nemndsleder svarte ut at de har vist til denne problematikken i forvaltningsplanen og i møter. Dette er belyst så mye nemnda har myndighet til.

Virkemidler

Erfaringsbasert kunnskap

Troms bonde og småbrukarlag pekte på at det er viktig at tradisjonell kunnskap fra sauenæringen blir vektlagt og systematisert. Laget mener sauenæring er uteglemt i planen og at Allaskuvla er ikke tilstrekkelig for å ivareta samiske interesser i sauenæringen. Rovviltnemnda bør peke på en aktør som kan systematisere erfaringsbasert kunnskap fra småfenæringen. NIBIO og Universitetet ble lagt fram som mulige kandidater for å samle inn erfaringsbasert kunnskap fra samisk sauenæring.

Finnmark bondelag støtter dette i og med at sau og rein og andre dyr beiter i utmark sammen. Så lenge det er en felles utfordring med rovvilt og at det skal være en sameksistens. Viste til at noen tiltak for sau kan virke mot sin hensikt for reindrift og motsatt.

Nemnda har under avsnittet tillit tatt opp at det er viktig å ha med erfaringsbasert kunnskap for å oppnå tillit. Dette gjelder både sau og rein. Nemnda vil gå gjennom planen for å se om de kan balansere dette bedre.

Arealdifferensiert forvaltning – forvaltningssoner for rovvilt og beitedyr

Nemnda har foreslått å beholde dagens grenser for gaupe og jerv. Ulv har ingen forvaltningssone. Det er bare foreslått endringer i forvaltningssone for bjørn i Finnmark. Dette er primært for å unngå kalvingsland for rein og sauebeiter i Neiden.

Finnmark bonde og småbrukarlag synes dagens forslag ser bedre ut enn tidligere grense. Med denne justeringen får man mer avstand til sauenæringen og vil være bedre for reindriften.

Troms bonde og småbrukarlag ønsker at planen skal nevne at den ikke er forenelig med målet om økt selvforsyning i Troms. Det er umulig å øke antall beitedyr i Troms i områder som for eksempel har ynglinger. Det ble spurt om det er mulig å samhandle med Sverige med tanke på bjørnebestanden.

Nemnda uttalte at det ikke er realistisk å tro at vi kan fjerne ynglinger i Troms. Vi har drøftet samhandling mellom Finland, Sverige og Norge i eget kapittel. Videre at dette er beste løsning ut fra den to-delte målsetting og de rammer nemnda har. Det er ikke mulig å splitte Rovviltregion 8 i to regioner.

Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen (FKT) og kriterier for tildeling av FKT-midler.

Kriterier for tildeling

Troms bonde og småbrukarlag kommenterte noen utfordringer med FKT ordningen.

Nemnda viste til at forskrifta regulerer hva vi kan benytte FKT potten på. Den pekte på at det er viktig at folk vet hva de kan søke på og at nemnda kan drøfte hvordan man kan få bedre dialog og gi ut tilstrekkelig informasjon om tiltak.

Skadedokumentasjon rein Finnmark

Finnmark bonde og småbrukarlag kommenterte at praksis med å ta ned kadaver fra utmark fører til mer tap. Nemnda viser til at SNO skal være fleksibel og imøtekomme ønsker fra næringen. Det er imidlertid ikke slik at nemnda kan instruere SNO.

Gaupe i kalvingsland

Troms bonde – og småbrukarlag viser til at kalvingsland for rein er også beiteland for sau og at forvaltningsplan har mye fokus på reindrift. Laget ønsker at næringen blir likestilt. Troms bonde og småbrukarlag viste til utfordringer med at rein som kommer tidlig til kysten påfører skader på en 3. part. De viser til at så lenge reindriften får dispensasjon til flytting til tidlig vårbeite fører dette til mer skade og også utbeiting av jorder. De ber nemnda om å ta hensyn til dette.

Sekretariatet foreslo at man kan ta med at beitelag også kan søke om slik kompensasjon. Nemnda kan drøfte dette i neste møte.

Konklusjon

Nemnda har fått tilbakemelding på at de må likestille samisk sauenæring og reindrift og få dette mer tydelig fram i planen. Troms bonde – og småbrukarlag ønsker at vi får et tilsvarende prosjekt som Næring og rovvilt i Troms.

Det var uenighet om at nemnda kunne bruke FKT midler på rovviltregistrering. Dette kan være et punkt det ikke oppnås enighet om. Videre skal nemnda diskutere om beitelag også kan søke kompensasjon for å ha gaupe i beiteområder.

Konsultasjonen er ikke ferdig. Vi kom til side 14. i denne omgangen. Bonde – og småbrukarlagene var enig om å fortsette konsultasjon etter at forvaltningsplanen har vært på høring. Det blir en ny gjennomgang av planen etter høringen.

Denne protokollen er godkjent elektronisk av møtedeltakere